

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนมัธยมศึกษา : กรณีศึกษากลุ่มนักเรียนเพื่อประชาธิปไตย

นางสาวดวงแก้ว จันทร์สระแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (สหสาขาวิชา)

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

POLITICAL PARTICIPATION OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS:
A CASE STUDY OF STUDENTS FOR DEMOCRACY OF THAILAND

Miss Duangkaeo Chansrakao

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Human and Social Development
(Interdisciplinary Program)
Graduate School
Chulalongkorn University
Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

501138

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลาย กรณีศึกษากลุ่มนักเรียนเพื่อประชาธิปไตย

โดย

นางสาวดวงแก้ว จันทร์สระแก้ว

สาขาวิชา

พัฒนามนุษย์และสังคม

อาจารย์ที่ปรึกษา

ดร.ศิริเชษฐ์ สังฆะมาน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

รองอธิการบดี

..... *ศิริเชษฐ์ สังฆะมาน* รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว. กัลยา ติงศภัทย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *อมรา พงศาพิชญ์* ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.อมรา พงศาพิชญ์)

..... *ศิริเชษฐ์ สังฆะมาน* อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร.ศิริเชษฐ์ สังฆะมาน)

..... *ประโยชน์ เจริญสุข* กรรมการ
(นายประโยชน์ เจริญสุข)

..... *ทราญแก้ว ทิพากร* กรรมการ
(นางทราญแก้ว ทิพากร)

ดวงแก้ว จันทรสระแก้ว : การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนมัธยมศึกษา ศึกษากรณีกลุ่มนักเรียนเพื่อประชาธิปไตย. (POLITICAL PARTICIPATION OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS: A CASE STUDY OF STUDENT FOR DEMOCRACY OF THAILAND) อ. ที่ปรึกษา : ดร.ศิริเชษฐ์ สังขะมาน, 218 หน้า.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนมัธยมศึกษากลุ่มนักเรียนเพื่อประชาธิปไตย 2) เพื่อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนมัธยมศึกษา

ผลการศึกษาพบว่ากระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มนักเรียนเพื่อประชาธิปไตย เริ่มต้นจากแกนนำกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา 3 คนร่วมกับนักเรียนมัธยมศึกษาอีกกว่า 150 คนจากหลากหลายสถาบันทั้งในกรุงเทพและต่างจังหวัดที่มีความสนใจทางการเมืองและเฝ้าติดตามปัญหาบ้านเมืองมาโดยตลอด ซึ่งทางกลุ่มมีความคิดเห็นตรงกันว่าวิกฤตทางการเมืองที่เกิดขึ้นในขณะนั้น มาจากการบริหารงานที่ไร้คุณธรรมและจริยธรรมของรัฐบาล จึงร่วมกันออกแถลงการณ์ไม่ไว้วางใจการทำงานของรัฐบาลด้วยเหตุผล 14 ประการ เพื่อเรียกร้องให้นายกรัฐมนตรีแสดงความรับผิดชอบด้วยการลาออกจากตำแหน่ง ตามมาด้วยการเข้าร่วมชุมนุมและขึ้นเวทีปราศรัยร่วมกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ซึ่งนับเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่น่าสนใจยิ่ง เนื่องมาจากไม่เคยมีนักเรียนที่ออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองเช่นนี้มาก่อนในประวัติศาสตร์การเมืองไทย จากการศึกษาพบว่าปัจจัยสำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มนักเรียนเพื่อประชาธิปไตย ได้แก่ การเรียนรู้ทางการเมืองจากครอบครัว พบว่าการถ่ายทอดเรื่องราวจากพ่อแม่ผู้ปกครองของกลุ่มนักเรียนที่เป็นผู้อยู่ในเหตุการณ์ทางการเมือง 14 ตุลา 6 ตุลา และเหตุการณ์เดือนพฤษภา เป็นพื้นฐานที่สำคัญอันก่อให้เกิดความเข้าใจและสำนึกทางการเมืองอย่างมากในกลุ่มนักเรียน ทั้งยังพบว่ากลุ่มนักเรียนให้ความสนใจและติดตามข่าวสารทางการเมืองอย่างมากและเป็นประจำ ดังนั้นสื่อมวลชนจึงมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ทางการเมืองของกลุ่มนักเรียนเพื่อประชาธิปไตย

ทั้งนี้เพื่อเป็นการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองและปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตยให้แก่เยาวชน ภาครัฐและสถาบันการศึกษาควรเข้ามามีบทบาท 1) โดยการตั้งคณะกรรมการชำระประวัติศาสตร์เหตุการณ์ทางการเมืองเพื่อสังเคราะห์เป็นบทเรียนบรรจุลงในเนื้อหาสาระ "หน้าที่พลเมือง" แยกออกมาเป็นวิชาจากเดิมเป็นเพียงหน่วยย่อยในวิชาสังคมศึกษา 2) จัดให้มีโครงการเลือกตั้งสนามเด็กควบคู่ไปกับการเลือกตั้งจริง เพื่อให้นักเรียนได้สัมผัสกับบรรยากาศการเลือกตั้งจากตัวแทนผู้สมัครรับเลือกตั้งจริง ซึ่งจะเป็นการสร้างความเข้าใจและความตื่นตัวทางการเมืองทำให้นักเรียนสนใจและอยากมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ทั้งยังเป็นการเตรียมความพร้อมความเป็นพลเมืองดีและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ภาควิชา พัฒนามนุษย์และสังคม
สาขาวิชา พัฒนามนุษย์และสังคม
ปีการศึกษา 2550

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4789084220 ; MAJOR HUMAN AND SOCIAL DEVELOPMENT

KEY WORD: POLITICAL / PATICIPATION / SECONDARY SCHOOL / STUDENTS

DUANGKAE0 CHANSRAKAE0 : POLITICAL. PARTICITIPATION OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS; A CASE STUDY OF STUDENTS FOR DEMOCRACY OF THAILAND THESIS ADVISOR : SIRICHET SANGKAMAN, 218 pp.

Objectives: 1) To study roles and behavior of a group of secondary school students which took an active part in anti-Thaksin movement in 2006-2007 by name of "Students for Democracy of Thailand". 2) To seek and propose guidelines for promotion of political participation among secondary school students.

The study finds that the 'Students for Democracy of Thailand' beginning of this moment originated by merely three young students of Triam Udom Suksa School. These core members mobilized over 150 students from various schools in and outside of Bangkok to strengthen their crusade. These participants were interested in politics and kept up with news on political phenomena for quite sometime before joining the group. These young observers were in agreement that the political crisis they were experiencing was caused, evidently, by management without morality and without ethical governance. With such inspiration, the student's movement thus proclaimed their disapproval of Thaksin government by giving 14 reasons and by calling Thaksin's responsibility by resignation. Later, core members of the group took more active participation by joining political rallies against the government, stood up in the front line, delivered public address in many gatherings organized by the "People's Alliance for Democracy". This was interesting political phenomenon in the history of Thai politics since there had never been such a movement which school students took such an active part.

The student finds that an important element which inspired these young people to campaign on the street was their own families. These young activists learned about October 14, 1973 and October 6, 1976 from their parents. They were told stories, read books, and saw pictures of Thailand's greatest political confrontations from their parent's collections. This learning creates political awareness on these youngsters and motivated them to keep themselves well informed on political issues via mass medias.

As a means for the promotion of political awareness and political participation among young Thai people, it is recommended that the public sector and educational institutions play a host role in: 1) Setting up a committee on political history review so as to synthesize and make a textbook on "civic duties" and independent subject in social studies. 2) Organize "miniature election" whenever there is a real election. Inviting representatives of candidates to gimmick practices in an election. Such activities will enhance political awareness and participation among young students.

Department Human sand Social Development
Field of study Human sand Social Development
Academic year 2007

Student's signature.....
Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะไม่สามารถสำเร็จได้ถ้าไม่ได้รับความกรุณาจาก ดร.ศิริเชษฐ์ สังขะมาน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ผู้ซึ่งติดตามดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.อมรา พงศาพิชญ์ ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ซึ่งช่วยให้กำลังใจและคำแนะนำอย่างเข้าใจลึกซึ้งตั้งแต่การสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ อาจารย์ทรายแก้ว ทิพากรและอาจารย์ประโยชน์ เจริญสุข ซึ่งรับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างมาก ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ช่วยประสิทธิ์ประสาท ถ่ายทอดและพัฒนาความรู้แก่ผู้วิจัยจวบจนปัจจุบัน รวมถึง ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต บุญบงการ ผู้ซึ่งให้ข้อเสนอแนะที่ดีเยี่ยมแก่งานวิจัย อาจารย์ ดร. อมรวิทย์ นาครทรรพ ที่ช่วยกระตุ้นเตือนให้คำปรึกษาและเป็นกำลังใจเสมอมา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ปกครองกลุ่มนักเรียนเพื่อประชาธิปไตยทุกท่าน รวมถึง คุณอุไรวรรณ ผู้จัดการศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่กรุณาสละเวลาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิจัยครั้งนี้ คุณพ่อและพี่สิงโตที่ช่วยดูแลเนื้อหางานวิจัย คุณแม่ผู้เป็นทุกสิ่งทุกอย่าง

ขอขอบคุณกิจจาเป็นอย่างยิ่งสำหรับความช่วยเหลือในการพิมพ์ น้องม่อนที่ช่วยประสานงานน้องนักเรียน น้องพลอย ฟินิต แมว เซอร์รี่ พี่นุกที่เป็นกำลังใจตลอดมาและที่ขาดไม่ได้คือ ยศ เต๋ อีต แพ็ค ก้อง อิม คิม ภัทร ไท ตาล พิท สำหรับความกล้าในการทำในสิ่งที่คิดว่าถูกต้องเพื่อประเทศชาติ อันและเมย์ที่ช่วยกู้คืนข้อมูลจนดีกดีน รวมถึงกำลังใจจากพี่น้องผองเพื่อนอีกหลายคนที่ไม่ได้เอ่ยนามในที่นี้

สุดท้ายนี้หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะพอมีความดีอยู่บ้าง ผู้วิจัยขอกุศลผลบุญที่เกิดขึ้นจงเป็นแรงผลักดันให้เกิดสิ่งที่ดีงามแก่สังคมและประเทศชาติต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพ.....	ฑ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	5
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ส่วนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางการเมือง.....	9
ส่วนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง.....	15
ส่วนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับสำนักทางการเมือง.....	19
ส่วนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคล.....	21
ส่วนที่ 5 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	23
ส่วนที่ 6 แนวคิดเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวทางสังคม.....	34
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
ประชากร.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
บทที่ 4 กรณีศึกษากลุ่มนักเรียนเพื่อประชาธิปไตย.....	46
กรณีศึกษาที่ 1 นายยศ.....	46
ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล.....	46
ส่วนที่ 2 ปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางการเมือง.....	47
ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง.....	54
ส่วนที่ 4 สำนักทางการเมือง.....	56
ส่วนที่ 5 ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคล.....	57
ส่วนที่ 6 การมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	59
กรณีศึกษาที่ 2 นายศิวารุช.....	61
ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล.....	61
ส่วนที่ 2 ปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางการเมือง.....	63
ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง.....	68
ส่วนที่ 4 สำนักทางการเมือง.....	69
ส่วนที่ 5 ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคล.....	71
ส่วนที่ 6 การมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	72
กรณีศึกษาที่ 3 นายภัทรนันท์.....	75
ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล.....	75
ส่วนที่ 2 ปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางการเมือง.....	76
ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง.....	81
ส่วนที่ 4 สำนักทางการเมือง.....	82
ส่วนที่ 5 ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคล.....	83
ส่วนที่ 6 การมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	83
กรณีศึกษาที่ 4 นายชัยวุฒิ.....	87

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล.....	87
ส่วนที่ 2 ปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางการเมือง.....	88
ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง.....	91
ส่วนที่ 4 สำนักทางการเมือง.....	92
ส่วนที่ 5 ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคล.....	92
ส่วนที่ 6 การมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	94
กรณีศึกษาที่ 5 นายณภัทร.....	97
ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล.....	97
ส่วนที่ 2 ปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางการเมือง.....	97
ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง.....	102
ส่วนที่ 4 สำนักทางการเมือง.....	104
ส่วนที่ 5 ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคล.....	105
ส่วนที่ 6 การมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	106
กรณีศึกษาที่ 6 นายอุเทน.....	108
ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล.....	108
ส่วนที่ 2 ปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางการเมือง.....	109
ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง.....	113
ส่วนที่ 4 สำนักทางการเมือง.....	114
ส่วนที่ 5 ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคล.....	116
ส่วนที่ 6 การมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	118
กรณีศึกษาที่ 7 นายปพนพัทธ์.....	120
ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล.....	120
ส่วนที่ 2 ปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางการเมือง.....	120
ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง.....	125
ส่วนที่ 4 สำนักทางการเมือง.....	126
ส่วนที่ 5 ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคล.....	127
ส่วนที่ 6 การมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	128
กรณีศึกษาที่ 8 นายศิริพล.....	129
ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล.....	129

ส่วนที่ 2 ปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางการเมือง.....	130
ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง.....	135
ส่วนที่ 4 สำนักทางการเมือง.....	137
ส่วนที่ 5 ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคล.....	139
ส่วนที่ 6 การมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	141
กรณีศึกษาที่ 9 นางสาวอังศุศร.....	143
ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล.....	143
ส่วนที่ 2 ปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางการเมือง.....	145
ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง.....	148
ส่วนที่ 4 สำนักทางการเมือง.....	150
ส่วนที่ 5 ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคล.....	152
ส่วนที่ 6 การมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	155
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	163
กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มนักเรียนเพื่อประชาธิปไตย.....	163
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	174
ข้อเสนอแนะ.....	183
รายการอ้างอิง.....	187
ภาคผนวก.....	198
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	218

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4-1	สรุปปัจจัยส่วนบุคคลของน้องยศ.....47
ตารางที่ 4-2	สรุปปัจจัยการเรียนรู้ทางการเมืองของน้องยศ.....54
ตารางที่ 4-3	สรุปความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของน้องยศ.....56
ตารางที่ 4-4	สรุปสำนึกการเมืองของน้องยศ.....57
ตารางที่ 4-5	สรุปความรู้สึกรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองของน้องยศ.....59
ตารางที่ 4-6	สรุปการมีส่วนร่วมทางการเมืองของน้องยศ.....61
ตารางที่ 4-7	สรุปปัจจัยส่วนบุคคลของน้องไฉต.....62
ตารางที่ 4-8	สรุปปัจจัยการเรียนรู้ทางการเมืองของน้องไฉต.....67
ตารางที่ 4-9	สรุปความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของน้องไฉต.....69
ตารางที่ 4-10	สรุปสำนึกการเมืองของน้องไฉต.....71
ตารางที่ 4-11	สรุปความรู้สึกรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองของน้องไฉต.....72
ตารางที่ 4-12	สรุปการมีส่วนร่วมทางการเมืองของน้องไฉต.....75
ตารางที่ 4-13	สรุปปัจจัยส่วนบุคคลของน้องแพ็ค.....76
ตารางที่ 4-14	สรุปปัจจัยการเรียนรู้ทางการเมืองของน้องแพ็ค.....81
ตารางที่ 4-15	สรุปความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของน้องแพ็ค.....82
ตารางที่ 4-16	สรุปสำนึกการเมืองของน้องแพ็ค.....83
ตารางที่ 4-17	สรุปความรู้สึกรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองของน้องแพ็ค.....83
ตารางที่ 4-18	สรุปการมีส่วนร่วมทางการเมืองของน้องแพ็ค.....86
ตารางที่ 4-19	สรุปปัจจัยส่วนบุคคลของน้องก้อง.....88
ตารางที่ 4-20	สรุปปัจจัยการเรียนรู้ทางการเมืองของน้องก้อง.....90
ตารางที่ 4-21	สรุปความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของน้องก้อง.....92
ตารางที่ 4-22	สรุปสำนึกการเมืองของน้องก้อง.....92
ตารางที่ 4-23	สรุปความรู้สึกรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองของน้องก้อง.....93
ตารางที่ 4-24	สรุปการมีส่วนร่วมทางการเมืองของน้องก้อง.....96
ตารางที่ 4-25	สรุปปัจจัยส่วนบุคคลของน้องภัทร.....97
ตารางที่ 4-26	สรุปปัจจัยการเรียนรู้ทางการเมืองของน้องภัทร.....102
ตารางที่ 4-27	สรุปความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของน้องภัทร.....103

ตารางที่ 4-28	สรุปสำนึกการเมืองของน้องภัทร.....	105
ตารางที่ 4-29	สรุปความรู้สึกที่มีประสิทธิภาพทางการเมืองของน้องภัทร.....	106
ตารางที่ 4-30	สรุปการมีส่วนร่วมทางการเมืองของน้องภัทร.....	108
ตารางที่ 4-31	สรุปปัจจัยส่วนบุคคลของน้องคิม.....	109
ตารางที่ 4-32	สรุปปัจจัยการเรียนรู้ทางการเมืองของน้องคิม.....	113
ตารางที่ 4-33	สรุปความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของน้องคิม.....	114
ตารางที่ 4-34	สรุปสำนึกการเมืองของน้องคิม.....	116
ตารางที่ 4-35	สรุปความรู้สึกที่มีประสิทธิภาพทางการเมืองของน้องคิม.....	117
ตารางที่ 4-36	สรุปการมีส่วนร่วมทางการเมืองของน้องคิม.....	119
ตารางที่ 4-37	สรุปปัจจัยส่วนบุคคลของน้องไท.....	120
ตารางที่ 4-38	สรุปปัจจัยการเรียนรู้ทางการเมืองของน้องไท.....	125
ตารางที่ 4-39	สรุปความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของน้องไท.....	126
ตารางที่ 4-40	สรุปสำนึกการเมืองของน้องไท.....	127
ตารางที่ 4-41	สรุปความรู้สึกที่มีประสิทธิภาพทางการเมืองของน้องไท.....	127
ตารางที่ 4-42	สรุปการมีส่วนร่วมทางการเมืองของน้องไท.....	129
ตารางที่ 4-43	สรุปปัจจัยส่วนบุคคลของน้องเต้.....	130
ตารางที่ 4-44	สรุปปัจจัยการเรียนรู้ทางการเมืองของน้องเต้.....	135
ตารางที่ 4-45	สรุปความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของน้องเต้.....	137
ตารางที่ 4-46	สรุปสำนึกการเมืองของน้องเต้.....	139
ตารางที่ 4-47	สรุปความรู้สึกที่มีประสิทธิภาพทางการเมืองของน้องเต้.....	141
ตารางที่ 4-48	สรุปการมีส่วนร่วมทางการเมืองของน้องเต้.....	143
ตารางที่ 4-49	สรุปปัจจัยส่วนบุคคลของน้องอิม.....	145
ตารางที่ 4-50	สรุปปัจจัยการเรียนรู้ทางการเมืองของน้องอิม.....	148
ตารางที่ 4-51	สรุปความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของน้องอิม.....	149
ตารางที่ 4-52	สรุปสำนึกการเมืองของน้องอิม.....	152
ตารางที่ 4-53	สรุปความรู้สึกที่มีประสิทธิภาพทางการเมืองของน้องอิม.....	155
ตารางที่ 4-54	สรุปการมีส่วนร่วมทางการเมืองของน้องอิม.....	157
ตารางที่ 4-55	สรุปปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มนักเรียนเพื่อประชาธิปไตย.....	158

ตารางที่ 4-56	สรุปปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางการเมืองของ กลุ่มนักเรียนเพื่อประชาธิปไตย.....	159
ตารางที่ 4-57	สรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ กลุ่มนักเรียนเพื่อประชาธิปไตย.....	160

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
-------------	---------------------------	---